

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการสำรวจตัวชี้วัดศักยภาพการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กรณีศึกษาจังหวัดชลบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่

- 1) ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
- 2) การเก็บรวบรวมข้อมูล และเครื่องมือสำหรับการวิจัย
- 3) การวิเคราะห์ข้อมูล

ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละประเด็นดังนี้

3.1 ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ซึ่งจำแนกดัง
ตารางที่ 3.1 (ส่วนวิจัยและพัฒนาระบบ รูปแบบและโครงสร้าง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2555)
ตารางที่ 3.1 จำนวน อปท. ในจังหวัดชลบุรีจำแนกตามประเภทองค์กร

ประเภทองค์กร	จำนวน (แห่ง)
1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด	1
2. เทศบาล	
2.1 เทศบาลนคร	1
2.2 เทศบาลเมือง	10
2.3 เทศบาลตำบล	36
3. องค์การบริหารส่วนตำบล	50
4. องค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษเมืองพัทยา	1
รวม	99

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2555

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified sampling) จำนวนร้อยละ 15 ของ อปท. แต่ละประเภทในจังหวัดชลบุรี ได้จำนวน อปท. ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 17 อปท. ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพทำการเก็บข้อมูลจาก อปท. ประเภทละ 1 อปท. ดังตารางที่ 3.2 ตารางที่ 3.2 จำนวน อปท. ในจังหวัดชลบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ประเภทองค์การ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ	กลุ่มเป้าหมายเชิงคุณภาพ
อบจ.	1	1	1
เทศบาลนคร	1	1	1
เทศบาลเมือง	10	1	1
เทศบาลตำบล	36	6	1
อบต.	50	8	1
รวม	99	17	5

หมายเหตุ: ไม่รวมองค์การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษเมืองพัทยา

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล และเครื่องมือสำหรับการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดสมรรถนะการดำเนินงานของ อปท. จะได้จาก ข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ

ข้อมูลจากแบบสอบถาม คณะผู้วิจัยจะทำการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 17 อปท. โดยในแต่ละ อปท. จะเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจาก 3 ส่วนได้แก่ ประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเจ้าหน้าที่ของ อปท. ประมาณ 30 ตัวอย่าง ต่อ 1 อปท. (Hoinville and Jowell, 1977 อ้างถึงใน ปุรชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2542: 459) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ จะใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อทำการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานหรือผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินองค์การ โดยจำแนกตาม อปท. ละ 1 คน รวมทั้งหมดจำนวน 5 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวชี้วัดที่เหมาะสมในมุมมองของผู้ที่ปฏิบัติงาน

ตารางที่ 3.3 สรุปจำนวนผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ

ประเภทองค์กร	กลุ่มตัวอย่าง เชิงปริมาณ	จำนวนผู้ให้ ข้อมูล	กลุ่มตัวอย่าง เชิงคุณภาพ	จำนวน ผู้ให้ข้อมูล
องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี	1	30	1	1
เทศบาลนครแหลมฉบัง	1	30	1	1
เทศบาลเมืองชลบุรี	1	30	1	1
เทศบาลตำบลหมอนนาง	1	30	1	1
เทศบาลตำบลพานทอง	1	30	-	-
เทศบาลตำบลบางพระ	1	30	-	-
เทศบาลตำบลนาจอมเทียน	1	30	-	-
เทศบาลตำบลบ้านบึง	1	30	-	-
เทศบาลตำบลดอนหัวฬ่อ	1	30	-	-
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี	1	30	-	-
องค์การบริหารส่วนตำบลสัตหีบ	1	30	-	-
องค์การบริหารส่วนตำบลมาบไผ่	1	30	-	-
องค์การบริหารส่วนตำบลคลองพลู	1	30	-	-
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลาไหล	1	30	-	-
องค์การบริหารส่วนตำบลบางนาง	1	30	-	-
องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อทอง	1	30	1	1
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม	1	30	-	-
รวม	17	510	5	5

2. ข้อมูลทุติยภูมิ คณะผู้วิจัยจะทำการทบทวนวรรณกรรม เอกสาร บทความ หรือจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวชี้วัดขององค์กรปกครองท้องถิ่นทั้งในประเทศ และต่างประเทศ เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือในการวิจัย และใช้เป็นข้อมูลในการเปรียบเทียบและพัฒนาตัวชี้วัดจากงานวิจัยนี้

เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1) เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจะใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลซึ่งแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ (ภาคผนวก ก)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประเมิน อปท.

ส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมิน อปท.

แบบสอบถามในส่วนที่ 2 มีลักษณะเป็น Likert scale แบบ 5 ระดับ โดยแบ่งเป็น

มากที่สุด หมายถึง การมีโอกาสหรือมีพฤติกรรมหรือมีความคิดเห็นสอดคล้องกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินทุกครั้ง มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

มาก หมายถึง การมีโอกาสหรือมีพฤติกรรมหรือมีความคิดเห็นสอดคล้องกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินเกือบทุกครั้ง มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน

ปานกลาง หมายถึง การมีโอกาสหรือมีพฤติกรรมหรือมีความคิดเห็นสอดคล้องกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินเป็นบางครั้งเมื่อมีโอกาส มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน

น้อย หมายถึง การมีโอกาสหรือมีพฤติกรรมหรือมีความคิดเห็นสอดคล้องกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินค่อนข้างน้อย แม้มีโอกาสก็ไม่เข้าร่วมในบางครั้ง มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน

น้อยที่สุด หมายถึง ไม่มีโอกาสหรือมีพฤติกรรมหรือมีความคิดเห็นสอดคล้องกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินเลย มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

2) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและทำการแก้ไขจากคำแนะนำของที่ปรึกษา หลังจากนั้นจึงนำไปเก็บข้อมูลกับประชาชนในจังหวัดชลบุรีจำนวน 50 ชุด แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) และค่าอำนาจจำแนก (P)

เมื่อนำข้อมูลในส่วนที่ 2 ของแบบสอบถามไปทำการวิเคราะห์อำนาจจำแนก (P) พบว่ามีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.363 – 0.728 รวมทั้งทำการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามระหว่าง 0.795 – 0.823 โดยจำแนกค่าความเชื่อมั่นรายด้านได้ดังนี้ (รายละเอียดดังภาคผนวก ข)

ด้าน 1 โอกาสในการรับรู้เกี่ยวกับการประเมิน อปท. ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.795

ด้าน 2 โอกาสในการเข้าร่วมในกระบวนการประเมิน อปท. ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.811

ด้าน 3 ความต้องการในการมีส่วนร่วมในการประเมิน อปท. ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.823

3) เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ซึ่งสร้างตามกรอบแนวคิดของการวิจัย เพื่อนำไปใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และทำการแก้ไขตามข้อเสนอแนะเพื่อให้เกิดความเที่ยงตรงเฉพาะหน้า (Face Validity) ก่อนนำไปใช้ในการสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบบสัมภาษณ์นี้ประกอบด้วยประเด็นที่สำคัญได้แก่

มิติที่ 1 บริบทขององค์การ แผนหรือกลยุทธ์ของหน่วยงาน มีตัวชี้วัดอะไรบ้าง และมีเกณฑ์การประเมินอย่างไร

มิติที่ 2 ปัจจัยนำเข้า ปัจจัยที่ส่งเสริมการปฏิบัติงานตามแผนมีตัวชี้วัดอะไรบ้าง และมีเกณฑ์การประเมินอย่างไร

มิตินี้ 3 กระบวนการบริหาร มีรูปแบบการประเมินหรือไม่ มีตัวชี้วัดอะไรบ้าง และมีเกณฑ์การประเมินอย่างไร

มิตินี้ 4 ผลผลิตของหน่วยงานมีตัวชี้วัดอะไรบ้าง และมีเกณฑ์การประเมินอย่างไร

มิตินี้ 5 การมีส่วนร่วมของประชาชน

ประเด็นที่ 1 ความต้องการ

ประเด็นที่ 2 ลักษณะการมีส่วนร่วม

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยนี้จะทำการวิเคราะห์ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ จะทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา เช่น ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นต้น

เกณฑ์การให้คะแนนจะทำการให้ค่าคะแนนเป็น 5 ระดับดังนี้

5 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความในแบบสอบถาม

4 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความในแบบสอบถาม

3 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยปานกลางกับข้อความในแบบสอบถาม

2 คะแนน หมายถึง ไม่เห็นด้วยกับข้อความในแบบสอบถาม

1 คะแนน หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความในแบบสอบถาม

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยจะทำการแปลเป็น 5 ระดับด้วยกันดังนี้

4.21 – 5.00 หมายถึง การมีโอกาสหรือมีพฤติกรรมหรือมีความคิดเห็นสอดคล้องกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินทุกครั้ง (มากที่สุด)

3.41 – 4.20 การมีโอกาสหรือมีพฤติกรรมหรือมีความคิดเห็นสอดคล้องกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินเกือบทุกครั้ง (มาก)

2.61 – 3.40 การมีโอกาสหรือมีพฤติกรรมหรือมีความคิดเห็นสอดคล้องกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินเป็นบางครั้งเมื่อมีโอกาส (ปานกลาง)

1.81 – 2.60 การมีโอกาสหรือมีพฤติกรรมหรือมีความคิดเห็นสอดคล้องกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินค่อนข้างน้อย แม้มีโอกาสก็ไม่เข้าร่วมในบางครั้ง (น้อย)

1.00 – 1.80 ไม่มีโอกาสหรือมีพฤติกรรมหรือมีความคิดเห็นสอดคล้องกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินเลย (น้อยที่สุด)

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพจะทำการวิเคราะห์ เพื่อให้ได้ข้อสรุปจำนวนตัวชี้วัดและรายละเอียดของตัวชี้วัดที่เหมาะสมดังนี้

1. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) คือ การนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาวิเคราะห์ จัดระบบข้อมูลและสังเคราะห์เพื่อการนำเสนอในรูปแบบการบรรยายมุ่งอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

2. การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) คือ การตีความ สร้างข้อสรุปจากข้อมูลเชิงรูปธรรมและเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ที่ค้นพบ โดยรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมหรือจัดกระทำบางอย่างเพื่อพิสูจน์สมมติฐานแล้วมาวิเคราะห์เพื่อหาบทสรุปร่วมกัน

3. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการจำแนกและจัดระบบหมวดหมู่ข้อมูล (Typology and Taxonomy) คือ เป็นการนำข้อมูลที่ได้นำมาจำแนกและจัดหมวดหมู่ออกให้เป็นระบบ